

مشخصات طرح

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۲۳۷

شماره چاپ:

۴۱۹

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۷/۲۱

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۹۳۰۶

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۸/۱۳

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح مواد (۷) و (۱۰) اصلاحی اساسنامه جمعیت هلال احمر

جمهوری اسلامی ایران»

مقدمه

۱. جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران (جمعیت سابق شیر و خورشید سرخ ایران) در تاریخ ۱۳۶۷/۲/۲۹ به موجب قانون اساسنامه تشکیل شد. عزل و نصب رئیس جمعیت بنابه پیشنهاد وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حکم ریاست جمهوری انجام می‌گیرد.
۲. به موجب تبصره ماده (۱۰) اساسنامه، نماینده مقام معظم رهبری در صورتی که توسط معظمه تعیین شده باشد در جلسات شورای عالی شرکت خواهد کرد. وظیفه شورای عالی، تدوین سیاست‌های کلان، تنظیم برنامه و بودجه و ترازنامه سالانه، تدوین راهکارهای لازم جهت اجرای مصوبات مجمع عمومی، تصویب آیین‌نامه‌های داخلی شورای عالی و آیین‌نامه‌های مالی، محاسباتی، معاملاتی و استخدامی، ساختار تشکیلاتی و پست‌های سازمانی، معرفی دو نفر مدیر شایسته به رئیس‌جمهور جهت انتخاب به‌عنوان رئیس جمعیت به مدت چهار سال و بررسی و تصویب پیشنهادهای رئیس جمعیت است.
۳. طرح اصلاح مواد (۷) و (۱۰) اصلاحی اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران با هدف نظارت مستمر و ارشادهای معنوی نماینده ولی فقیه در جمعیت در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است. به موجب این طرح نماینده ولی فقیه در جمعیت و مراکز استان حسب مورد بر نحوه مصرف اموال هدایی و تبدیل هدایای مردمی، اداره موقوفات، تعیین خطمشی و امور فرهنگی در جهت انطباق با موازین شرعی نظارت خواهد کرد.

ارزیابی طرح

۱. به موجب تبصره ماده (۱۰) قانون اساسنامه جمعیت، حضور نماینده ولی فقیه در صورت تعیین از طرف ایشان در جلسات پیش‌بینی شده است، لذا امکان نظارت نماینده ولی فقیه در شرایط فعلی نیز وجود دارد.
۲. براساس مقررات بین‌المللی، صلیب سرخ و هلال احمر، کشورهای مختلف باید به‌صورت نهادهای مردمی و مستقل از دولت باشند و کمک دولت‌ها به این نهادها در حکم کمک‌های مردمی است و دولت‌ها نقشی در اداره این نهادها ندارند. این درحالی است که در جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی، اعضای مجمع عمومی از مقامات دولتی هستند و رئیس مجمع با حکم رئیس‌جمهور عزل و نصب می‌شود. این موضوع تعامل جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران با نهادهای بین‌المللی را با اشکال مواجه کرده و از سوی دیگر به دلیل کاهش کمک‌های بین‌المللی، هزینه‌هایی را برای دولت به همراه داشته است. تصویب این طرح با توجه به اینکه نقش نهادهای حکومتی را در جمعیت افزایش می‌دهد، ممکن است موجب تشدید این امر شود.

۳. طرح پیشنهادی در موارد متعدد به حوزه صلاحیت‌ها و اختیارات مقام معظم رهبری ورود کرده که با ماده (۱۱۰) قانون اساسی مغایرت دارد. در قوانینی که پیش از این وضع شده چنانچه اختیار یا صلاحیتی برای معظم‌له پیش‌بینی شده، قید «به اذن ایشان» تصریح شده است. در اصلاح مواد (۷) و (۱۰) پیشنهادی، اختیارات جدیدی برای مقام معظم رهبری ذکر شده، بدون اینکه قید مزبور به‌کار رفته باشد.

۴. نظارت بر اجرای بودجه و حفظ دارایی‌های جمعیت در بند «۳» ماده (۱۴) قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر تعیین و به عهده خزانه‌دار کل جمعیت گذاشته شده است. در صورتی‌که هدف این طرح نظارت بر نحوه مصرف اموال و نظارت بر بودجه این سازمان باشد، شایسته است این اصلاح در ماده (۱۴) قانون اساسنامه صورت پذیرد.

۵. طراحان طرح پیشنهاد داده‌اند که در بند «الف» ماده (۱۰) اساسنامه اصلاحی، نماینده ولی فقیه در جمعیت عضو شورای عالی باشد و از سوی دیگر پیشنهاد عضویت نمایندگی ولی فقیه در جمعیت را در بند «۱» ماده (۷) یعنی ارکان مجمع عمومی جمعیت هلال احمر داده‌اند. این درحالی است که در ماده (۷) فعلی و در ترکیب اعضا مجمع عمومی، اعضا شورای عالی به‌عنوان اعضا مجمع عمومی تعیین شده‌اند. در واقع با اصلاح بند «الف» ماده (۱۰)، نماینده ولی فقیه در جمعیت علاوه‌بر عضویت در شورای عالی به عضویت مجمع عمومی نیز در خواهد آمد. لذا نیازی به اصلاح بند «۱» ماده (۷) نیست.

۶. توضیح ردیف (۴) در مورد پیشنهاد اصلاح بند «ج» ماده (۱۰) یعنی عضویت مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در استان در ترکیب هیئت مدیره استان نیز صادق است. به این ترتیب که با اصلاح بند «ج» ماده (۱۰)، مسئول نمایندگی ولی فقیه در استان علاوه‌بر عضویت در هیئت مدیره استان به عضویت مجمع استان نیز در خواهد آمد. لذا نیازی به اصلاح بند «۲» ماده (۷) نیست.

جمع‌بندی و پیشنهاد

طبق تبصره ماده (۱۰) اساسنامه، امکان نظارت نمایندگی ولی فقیه با توجه به عضویت در شورای عالی در حال حاضر نیز وجود دارد، لذا نیازی به تصویب طرح نیست، در صورت اصرار بر تصویب لازم است اصلاحات ذیل مدنظر قرار گیرد:

۱. به جهت مغایرت با اصل ۱۱۰ قانون اساسی، قید «به اذن ایشان» در موارد پیشنهادی ماده (۱۰) تصریح شود.

۲. با توجه به اینکه اصلاحات پیشنهادی در بندهای «الف» و «ج» ماده (۱۰)، نظر طراحان طرح در ردیف‌های «۱» و «۲» ماده (۷) را نیز تأمین می‌کند، لذا نیازی به اصلاح ماده (۷) نیست.

۳. تبصره پیشنهادی در ذیل ماده (۱۰) قانون اساسنامه در ماده (۱۴) لحاظ شود و نظارت نمایندگی ولی فقیه از طریق خزانه‌دار جمعیت و رئیس کل انجام گیرد.